Pakiet
Migracje współczesne

dla klas VII-VIII szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych

Drodzy Nauczyciele,

Zapraszamy do zapoznania się z materiałami do wykorzystania podczas lekcji historii, geografii i wiedzy o społeczeństwie.

Pakiet zawiera materiały na temat współczesnych migracji, zagadnień związanych z tożsamością i prawami człowieka. Oprócz materiałów z wystawy Muzeum Emigracji w Gdyni, odnajdą tu Państwo przykłady obiektów znajdujących się w zbiorach muzeum oraz propozycje wywiadów z Archiwum Emigranta do zapoznania się z młodzieżą podczas lekcji.

Z pakietu można wybrać dowolne informacje do analizy podczas zajęć.

Poruszane zagadnienia:

- kierunki i rodzaje migracji,
- przyczyny oraz społeczno-ekonomiczne i kulturowe konsekwencje migracji,
- postawy społeczeństwa polskiego wobec mniejszości narodowych i etnicznych oraz wobec innych narodów,
- czynniki narodotwórcze i sprzyjające zachowaniu tożsamości narodowej,
- sposoby przeciwdziałania dyskryminacji rasowej, ksenofobii i innym formom nietolerancji na świecie,
- czynniki narodotwórcze i sprzyjające zachowaniu tożsamości narodowej,
- zróżnicowanie form i treści tożsamości polskiej osób mieszkających za granic,
- sposoby podtrzymania kontaktu z ojczyzną.

Spis treści

Część I Wystawa stała Muzeum Emigracji w Gdyni 3

1. Wolna Polska 3

Otwarte granice 3

Polacy na europejskich rozdrożach 8

Emigracja z Polski w liczbach 8

2. Propozycje wykorzystania materiałów z wystawy podczas lekcji 11

Część II Archiwum Emigranta 13

1. Wybrane wywiady z osobami, które wyjechały w czasach współczesnych 13

2. Propozycje wykorzystania materiałów z Archiwum Emigranta podczas lekcji 20

Część III Zbiory Muzeum Emigracji w Gdyni 21

1. Część kolekcji Muzeum Emigracji w Gdyni związanej ze współczesną emigracją Polaków 21

2. Propozycje wyorzystania Archiwum Emigranta i zbiorów podczas lekcji 22

Część IV Materiały dodatkowe 23

1. Uchodźstwo 23

2. Cyfrowi nomadzi i ekspaci 24

3. Migracje klimatyczne 25

4. Emigracja z Polski 25

5. Mobilności edukacyjne 26

6. Imigracja do Polski 27

7. Tolerancja i prawa człowieka 29

WYSTAWA STAŁA MUZEUM EMIGRACJI W GDYNI

Wolna Polska

Pod koniec lat 80. w całym bloku wschodnim narastał kryzys. Polscy komuniści byli bezradni wobec załamania gospodarki PRL i nie mogli już liczyć na wsparcie z Moskwy. W lutym 1989 r. władze i opozycja solidarnościowa przystąpiły do rozmów Okrągłego Stołu. W ich wyniku 4 czerwca odbyły się w Polsce pierwsze po II wojnie światowej częściowo wolne wybory do Sejmu i Senatu.

Polacy nie pozostawili wątpliwości, że pragną zdecydowanych zmian. „Solidarność" zdobyła wszystkie mandaty do Sejmu, które podlegały swobodnej rywalizacji, oraz 99 spośród 100 mandatów senatorskich. We wrześniu Tadeusz Mazowiecki stanął na czele pierwszego niekomunistycznego rządu.

Otwarte granice

Upadek komunizmu sprawił, że Polacy mogli wreszcie swobodnie przekraczać granice kraju i bez obawy do niego powracać. W 1988 r. zanotowano blisko 7 mln wyjazdów z Polski, rok później już ponad 19 mln, a w 2000 r. – prawie 57 mln. Paszport w kieszeni i otwarte granice nie oznaczały jednak prawa do osiedlenia się i podjęcia pracy w innym państwie.

Popularne były wyjazdy „na handel", z których przywożono do kraju towary przeznaczone na sprzedaż. Handlarzy, którzy wielokrotnie w ciągu dnia pieszo przekraczali granicę, zarabiając na różnicach cen alkoholu i papierosów, nazywano potocznie „mrówkami". Stale rosła również popularność wyjazdów do pracy sezonowej.

Głównymi punktami docelowymi polskiej emigracji w latach 90. były Stany Zjednoczone i Niemcy. Wielu wychodźców pochodziło z regionów Polski, w których silne były tradycje emigracyjne: z Podhala od lat wyjeżdżano do USA, ze Śląska i Opolszczyzny – do Niemiec i Holandii, a z Podlasia – do Niemiec i Belgii.

Otwarte granice oznaczały dla emigrantów możliwość powrotu do kraju. W latach 1989-2002 do Polski wróciło ok. 70 tys. osób. Wysoki był wśród nich odsetek ludzi młodych i dobrze wykształconych. Nie brakowało ważnych postaci polskiej kultury,

w tym osób, które wyjechały z powodów politycznych. Dzięki doświadczeniu i umiejętnościom, które zdobyli za granicą, wpływali na kierunek zmian zachodzących w kraju.

Sylwetki osób, które powróciły do kraju po upadku komunizmu

Jacek Kaczmarski (1957-2004) – pieśniarz, poeta i kompozytor. Autor m.in. Murów, Obławy i Naszej Klasy. Od 1981 r. przebywał na emigracji, gdzie pracował w Radiu Wolna Europa. W 1990 r. wrócił do kraju. Mieszkał w Gdańsku.

Andrzej Mietkowski (ur. 1956) – dziennikarz, tłumacz. Działacz opozycji antykomunistycznej. Wyjechał do Paryża w 1981 r., gdzie studiował dziennikarstwo oraz pracował, m.in. dla Radia Wolna Europa. Wrócił do Polski w 1989 r. Obecnie jest dyrektorem portalu PolskieRadio.pl.

Zbigniew Boniek (ur. 1956) – piłkarz, legenda polskiego futbolu. Rozegrał 80 meczów w reprezentacji narodowej. W 1982 r. po podpisaniu kontraktu z zespołem Juventus Turyn opuścił kraj. W 2012 r. objął funkcję prezesa PZPN. Mieszka w Polsce i we Włoszech.

Dariusz Michalczewski (ur. 1968) – bokser, amatorski mistrz Europy i zawodowy mistrz świata trzech federacji. W 1988 r. nie wrócił ze zgrupowania kadry polskiej w Niemczech. W 2005 r. zakończył karierę sportową. Dziś mieszka z rodziną w Gdańsku.

Michał Zadara (ur. 1976) – reżyser teatralny. W 1979 r. wraz z rodzicami wyjechał z kraju. Mieszkał w Austrii, Niemczech i USA. Po powrocie do Polski w 2001 r. współpracował m.in. z teatrami: Starym w Krakowie, Współczesnym we Wrocławiu i Narodowym w Warszawie.

Mirosław Nizio (ur. 1964) – artysta rzeźbiarz, projektant. Studiował w Warszawie i Nowym Jorku, gdzie w 1989 r. założył firmę projektową. Jest autorem ekspozycji m.in. Muzeum Powstania Warszawskiego i Muzeum Historii Żydów Polskich. W 2002 r. przeniósł się na stałe do Polski.

Michał Borowski (ur. 1950) – architekt, pedagog. Pracował w wielu europejskich firmach projektowych. Od 1968 r. mieszkał w Sztokholmie. Na stałe wrócił do Polski w 2000 r. W latach 2003-2006 był Naczelnym Architektem Warszawy.

Jan Vincent-Rostowski (ur. 1951) – ekonomista, polityk. Wychował się w rodzinie polskich emigrantów w Anglii. Wykładał m.in. na London School of Economics. W latach 2007-2013 był ministrem finansów w rządzie RP.

Czesław Miłosz (1911-2004) – poeta, eseista i prozaik. Autor m.in. Zniewolonego umysłu i Traktatu poetyckiego. Na emigracji od początku lat 50. Mieszkał we Francji i USA, gdzie wykładał na Uniwersytecie w Berkley. W 1980 r. otrzymał Literacką Nagrodę Nobla. W 1993 r. zamieszkał w Krakowie.

Andrzej Seweryn (ur. 1946) – wybitny aktor teatralny i filmowy. Stan wojenny zastał go w Paryżu, gdzie został na stałe. Jako trzeci cudzoziemiec w historii wszedł w skład zespołu teatru Comédie-Française. Wrócił do kraju w 2000 r. Od 2011 r. jest dyrektorem Teatru Polskiego w Warszawie.

Jan Nowak Jeziorański (1914-2005) – żołnierz AK, dziennikarz i polityk. Po II wojnie światowej pozostał na emigracji. Założyciel i wieloletni dyrektor Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. W 2002 r. wrócił do kraju.

Sławomir Mrożek (1930-2013) – pisarz, dramaturg. Autor m.in. Tanga i Emigrantów. Wyemigrował w 1963 r. Mieszkał m.in. we Francji i w Meksyku. Wrócił do kraju w 1996 r. Zmarł w Nicei.

Barbara Toruńczyk (ur. 1946) – publicystka, działaczka opozycji demokratycznej. Po marcu 1968 r. relegowana z uczelni i uwięziona. Współpracowała z KOR. Od 1980 r. na emigracji we Francji, gdzie wydawała kwartalnik Zeszyty Literackie. Wróciła do kraju w 1992 r.

Mirosław Chojecki (ur. 1949) – działacz opozycji demokratycznej, wydawca. Założył Niezależną Oficynę Wydawniczą NOWa – największe wydawnictwo podziemne w PRL. Stan wojenny zastał go w Paryżu, gdzie zaczął wydawać miesięcznik Kontakt. W 1990 r. wrócił do Polski.

Ewa Junczyk-Ziomecka (ur. 1949) – prawniczka, dziennikarka. W stanie wojennym wyemigrowała do USA, gdzie mieszkała aż do 1993 r. Po powrocie do kraju była ministrem w Kancelarii Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. W latach 2010-2014 pełniła funkcję Konsula Generalnego RP w Nowym Jorku.

Manuela Gretkowska (ur. 1964) – pisarka, scenarzystka. Autorka kilkunastu powieści. W 1988 r. wyjechała do Paryża, skąd w latach 90. wróciła do kraju. Obecnie mieszka w Warszawie.

Zdzisław Najder (ur. 1930) – historyk literatury, badacz twórczości Josepha Conrada, opozycjonista. Na emigracji od 1981 r. Wieloletni dyrektor Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. Po 1989 r. wrócił do kraju. Był m.in. doradcą premiera Jana Olszewskiego.

Marek Łatyński (1930-2003) – dziennikarz i dyplomata. W latach 1967-1985 przebywał na emigracji w Paryżu i Monachium, później w USA. Do Europy wrócił w 1987 r. i na dwa lata objął stanowisko dyrektora Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. Po 1989 r. był m.in. ambasadorem RP w Szwajcarii.

Piotr Mroczyk (1947-2007) – dziennikarz, opozycjonista. W stanie wojennym po wyjściu z internowania wyemigrował do USA. W latach 1989-1994 był ostatnim dyrektorem Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. Do Polski wrócił w 2001 r.

Janusz Głowacki (ur. 1938-2017) - prozaik, dramaturg i scenarzysta. Autor scenariuszy filmowych, m. in. Rejs, Trzeba zabić tę miłość, Wałęsa. Człowiek z nadziei; książek, m. in. Moc truchleje, Z Głowy, Good night Dżerzi oraz sztuk teatralnych, m.in. Kopciuch, Antygona w Nowym Jorku, Czwarta siostra, Fortynbas się upił. Stan wojenny zastał go za granicą. Życie dzielił między Nowy Jork a Warszawę. Jego książki są tłumaczone, a sztuki wystawiane na całym świecie.

Maciej Rybiński (1945-2009) – dziennikarz, felietonista. Był współautorem scenariusza serialu Alternatywy 4. Od 1982 r. przebywał w Niemczech i Wielkiej Brytanii, gdzie pracował m.in. dla BBC oraz pisał do czasopism emigracyjnych. Wrócił do Polski w 1998 r.

Zuzanna Ziomecka (ur. 1976) – dziennikarka, wydawca. Większość życia spędziła poza granicami kraju, głównie w Stanach Zjednoczonych. Po powrocie do Polski współtworzyła m.in. popularny magazyn kulturalny Aktivist. W latach 2012-2014 była redaktor naczelną Przekroju.

Nina Smolar (ur. 1941) – biochemik. Po marcu 1968 r. została uwięziona i usunięta z Polskiej Akademii Nauk. Na emigracji w Uppsali i Londynie prowadziła badania nad rakiem, współtworzyła kwartalnik Aneks i była redaktor naczelną Wydawnictwa Aneks. Po powrocie do Polski tłumaczy i redaguje książki.

Eugeniusz Smolar (ur. 1945) – dziennikarz i analityk. Więzień polityczny po protestach marca 1968 r. Wyjechał do Szwecji, gdzie współtworzył kwartalnik Aneks. W Londynie kierował Sekcją Polską BBC. Po powrocie do kraju w 1997 r. był m.in. prezesem Centrum Stosunków Międzynarodowych i wiceprezesem Polskiego Radia.

Bolesław Sulik (1929-2012) – reżyser i scenarzysta. Po II wojnie światowej na emigracji w Wielkiej Brytanii. Współpracownik Radia Wolna Europa i paryskiej Kultury. W 1991 r. wrócił do Polski. W latach 1995-1999 był przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Radosław Sikorski (ur. 1963) – polityk i dziennikarz. Po ukończeniu liceum wyjechał do Anglii, gdzie zastał go stan wojenny. Pracował jako dziennikarz i reporter wojenny m.in. w Afganistanie. Do Polski wrócił po 1989 r. Pełnił funkcje ministra Obrony Narodowej i ministra Spraw Zagranicznych, a także Marszałka Sejmu.

Nowe czasy, nowi przybysze

Po 1989 r., kiedy znów można było swobodnie podróżować, Polska stała się dla imigrantów krajem zarówno docelowym, jak i tranzytowym. Pod pozorem pobytu turystycznego podejmowano w Polsce prace sezonowe lub zajmowano się handlem. Lokalne bazary pełne były obcokrajowców, a Stadion Dziesięciolecia w Warszawie nosił nazwę „Jarmark Europa".

Polska przyjmowała także uchodźców z regionów objętych wojnami – przede wszystkim Czeczenów, ale także uciekinierów z Bliskiego Wschodu i Afryki. Istotną grupą imigrantów stali się Wietnamczycy, którzy przybywali tu już od lat 70.

Dziś wciąż najliczniej przybywają nad Wisłę obywatele państw powstałych po rozpadzie Związku Sowieckiego: Ukraińcy, Rosjanie, Białorusini i Ormianie. Najwięcej jest imigrantów z Ukrainy, pracujących w rolnictwie, budownictwie i usługach domowych, którzy często nie mieszkają w Polsce na stałe, lecz przemieszczają się między oboma państwami. Coraz więcej osób, szczególnie z Ukrainy i Białorusi, przyjeżdża do Polski na studia.

Polacy na europejskich rozdrożach

Od 1 maja 2004 r. Polska jest członkiem Unii Europejskiej. Swoboda przemieszczania się oraz wyboru miejsca zamieszkania, pracy i nauki w każdym państwie członkowskim to szansa dla wielu Polaków. W latach 2004-2007, kiedy wyjazdów było najwięcej, kraj opuściło ponad 2 mln osób. Nowymi punktami docelowymi stały się Wielka Brytania, Irlandia i Holandia.

Współcześni emigranci to często ludzie młodzi, dobrze wykształceni i mobilni. W zależności od sytuacji na rynku pracy gotowi są wrócić do ojczyzny lub zmienić kraj zamieszkania. Pieniądze przysyłane przez nich do Polski wspomagają domowe budżety, stanowiąc aż 1,5% PKB.

Poakcesyjna emigracja zarobkowa z Polski jest jednak zjawiskiem niejednoznacznym. Dla wielu osób wyjazd nie jest kwestią wyboru, lecz koniecznością – wynikiem bezrobocia i braku perspektyw. Za granicą wielu Polaków pracuje poniżej swych kwalifikacji. Długa rozłąka osłabia więzi rodzinne. W województwach, z których wyjeżdża najwięcej osób, rośnie liczba rozwodów.

Według spisu powszechnego z 2011 r. przeszło 5% mieszkańców Polski, czyli ponad 2 mln osób, przebywało czasowo za granicą. Emigracja ludzi młodych przyspiesza proces starzenia się społeczeństwa.

Emigracja z Polski w liczbach

W 2011 r. ponad 2 mln osób zameldowanych w Polsce przebywało za granicą dłużej niż trzy miesiące. 78% spośród nich mieszkało na obczyźnie dłużej niż rok.

85% polskich emigrantów przebywało w Europie (w tym 82% w krajach Unii Europejskiej), a 13 % w Ameryce Północnej i Środkowej.

Przyczyny emigracji z Polski

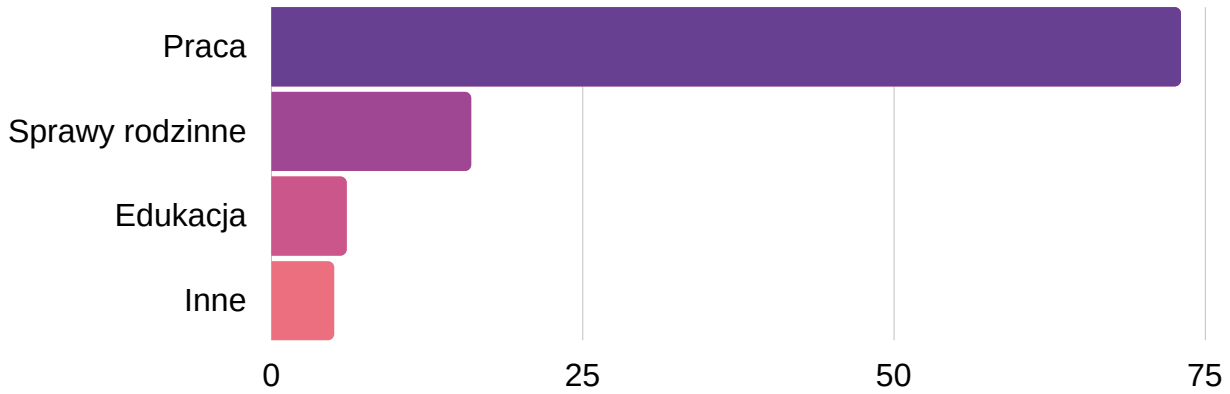

Główne kierunki emigracji

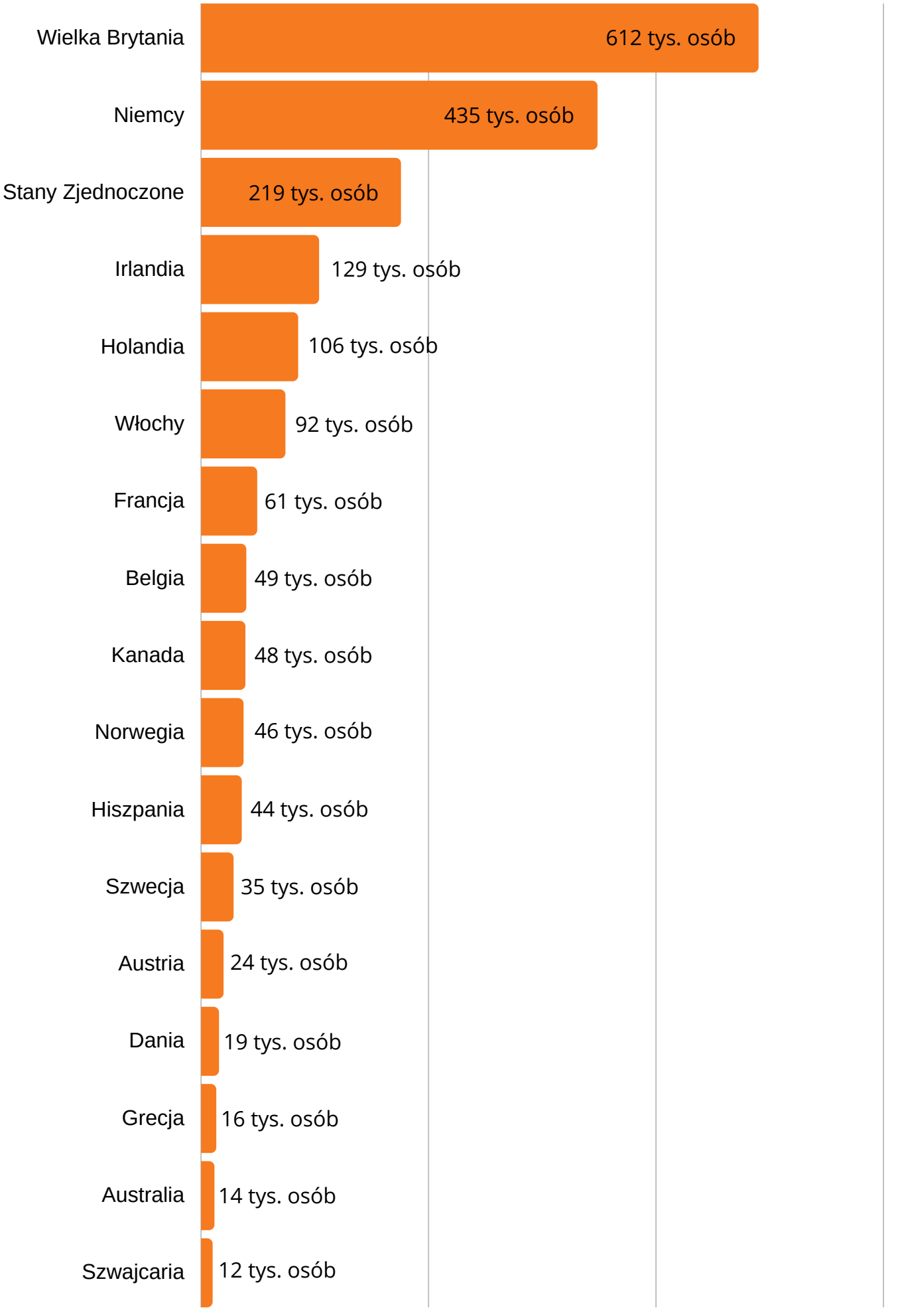

Polscy emigranci wg wieku

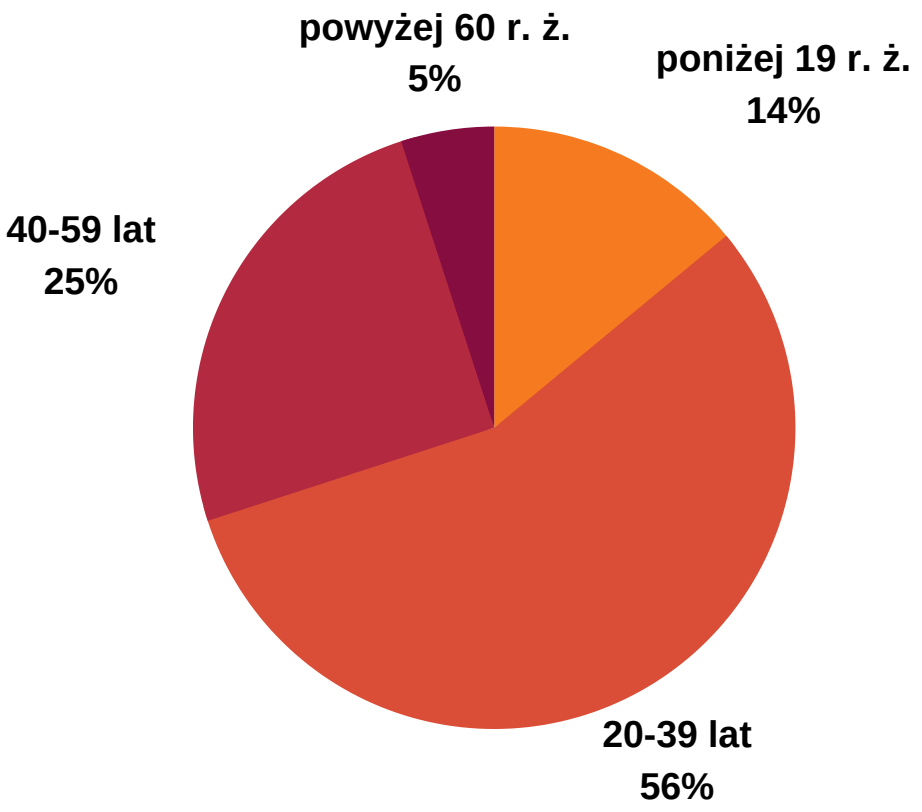

Polscy emigranci wg poziomu wykształcenia

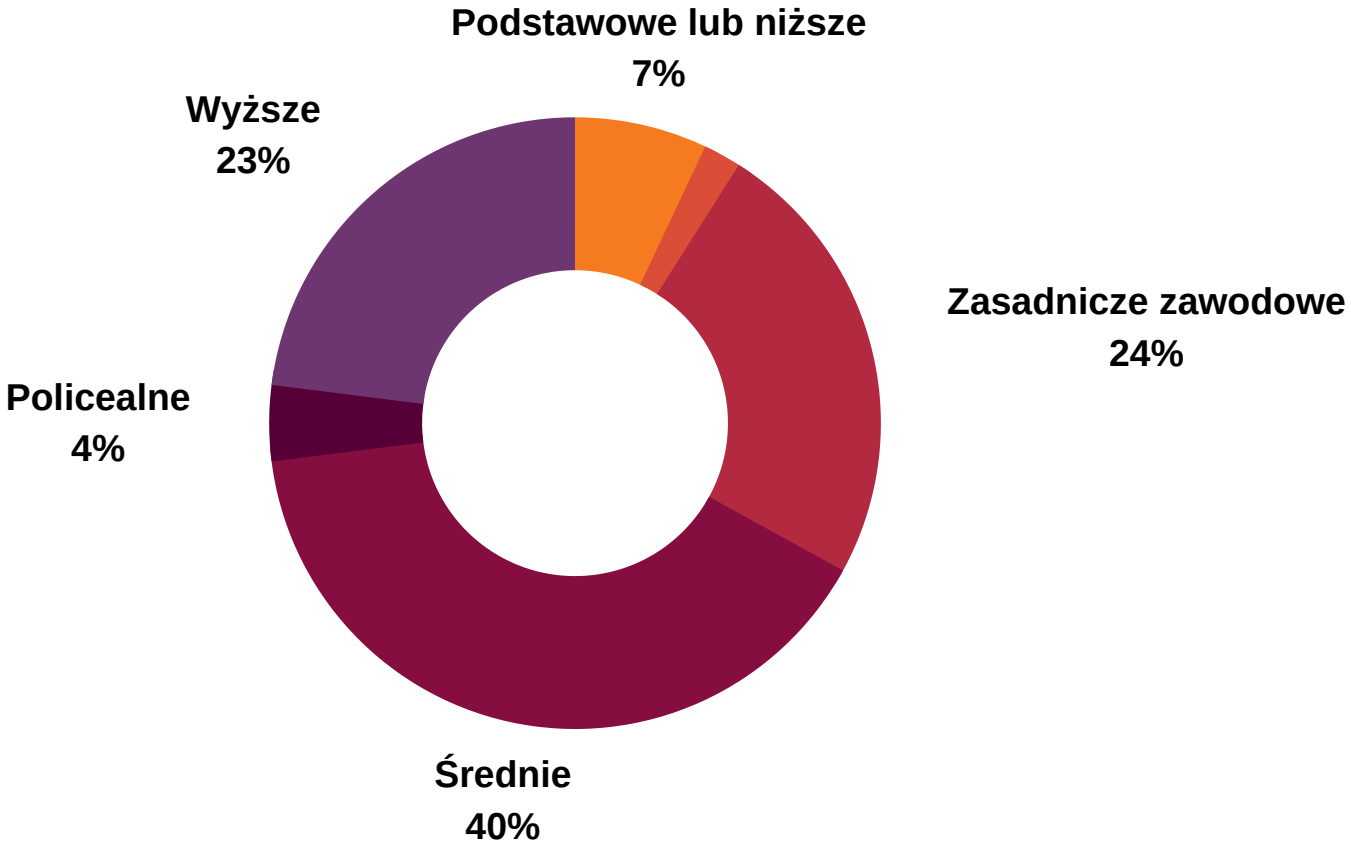

51% polskich emigrantów stanowili mężczyźni, a 49% – kobiety.

66% pochodziło z miasta, a 34% ze wsi.

Propozycje wykorzystania materiałów z wystawy podczas lekcji

1. **Gdzie obecnie emigrują Polacy?**

W grupach lub w gronie całej klasy **narysujcie mapę świata** (na dużym papierze albo na tablicy) i zaznaczcie kraje, które są obecnie **najczęstszymi kierunkami emigracji**.

Czy wiecie coś o tych krajach? Podzielcie się na grupy – niech każda z nich stworzy **wizytówkę wylosowanego kraju**. W jakim języku się tam rozmawia, jakie potrawy są popularne i czego mogą spodziewać się Polacy po przyjeździe?

Uwaga! Zróbcie to bez korzystania z Internetu – sprawdźcie jaka jest Wasza wiedza o tych krajach :)

Na koniec zaprezentujcie reszcie klasy swoje przemyślenia i zastanówcie się wspólnie dlaczego akurat te kraje są wybierane przez Polaków jako najczęstsze kierunki emigracji.

2. Podzielcie się na **sześć grup**. Każda z nich wylosuje do opisania inną **kategorię migranta**:

1) emigrant,
2) imigrant,
3) uchodźca,
4) re-emigrant,
5) migrant wewnętrzny,
6) uchodźca klimatyczny.

Zastanówcie się **co oznacza wylosowane przez Was określenie**, jakie doświadczenia ma osoba, wobec której można je zastosować, kim jest, skąd dokąd może się przeprowadzać i dlaczego, jakie emocje mogą jej towarzyszyć i na jakie problemy może napotkać. Na dużej kartce **narysujcie jej wizytówkę i wypiszcie najważniejsze informacje**. Możecie zaznaczyć jak wyglądała jej podróż do kraju / miasta obecnego zamieszkania i jakie emocje jej towarzyszyły. Następnie omówcie w klasie wasze prace.

3. Zastanówcie się jaki wpływ na mobilność Polaków miało **wstąpienie Polski do Unii Europejskiej**. Jakie są skutki tego ruchu dla Polski i krajów przyjmujących Polaków do siebie? **Przedyskutujcie ten temat** na forum klasy.

4. Polska staje się **krajem imigracji**, co oznacza, że przyjmujemy do siebie coraz więcej imigrantów z różnych krajów, głównie z Ukrainy. Jakie ma to **skutki** dla Polski oraz samych imigrantów? Jakie są przyczyny tego zjawiska? Znajdźcie w Internecie **materiały dotyczące imigracji** – relacje imigrantów z ich przyjazdu do Polski, wywiady, statystyki, a następnie na podstawie zebranych informacji **przedyskutujcie ten temat** na forum klasy.

Wybrane wywiady z osobami, które wyjechały w czasach współczesnych

Zachęcamy do samodzielnego przeszukiwania strony **Archiwum Emigranta**, znajdą tam Państwo wywiady z osobami z doświadczeniem migracji.

Wybrane przez nas postaci, których historie emigracji przedstawiają przedstawiają różne powody wyjazdów w czasach współczesnych, punkty widzenia i zagadnienia związane z tożsamością:

Wyjazdy zarobkowe

Paweł Baranowski

obecnie mieszka w Polsce. Wyjechał do Wielkiej Brytanii w 2005 roku jako jeden z przedstawicieli fali emigrantów zarobkowych po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Opowiada o kontaktach z Polakami mieszkającymi na wyspach, tęsknocie do polskiej swojskości i odnajdywaniu się w nowej sytuacji po powrocie do Polski.

#anglia #reemigracja #polskawunii

Emanuela Derdowska

obecnie mieszka w Polsce. W 2006 wyjechała do Wielkiej Brytanii w poszukiwaniu pracy. Opowiada o swoim nastawieniu do wyjazdu i tymczasowości swojej decyzji, o trudnościach życia codziennego, tęsknocie za Polską i przyczynach podjęcia decyzji o powrocie do kraju.

#anglia #emigracjaekonomiczna #reemigracja

relacja audio

relacja wideo

relacja fotograficzna

relacja pisana

Wyjazdy za miłością

Jolanta Molenda

do Kanady wyjechała za miłością. Opowiada o tym, co zabrała ze sobą w podróż, co zaskoczyło ją po przyjeździe i w jaki sposób kultywują polskie tradycje. Mówi o tęsknocie i o tym, dlaczego wciąż czuje się Polką.

#kanada #zderzeniekultur #łącznośćzkrajem #rozdarcie #miłość

Dorota Stańczyk

wyjechała do Ameryki Południowej z miłości do Chilijczyka. Wspomina o ryzyku i emocjach jakie odczuwała na różnych etapach wyjazdu. Opisuje czym jest szok kulturowy i w jaki sposób sobie z nim poradziła. Zaznacza, że Polska zawsze będzie jej domem.

#chile #zderzeniekultur #asymilacja #łącznośćzkrajem #rozwój #miłość

Magdalena Czarnecka

opowiada o powolnym procesie aklimatyzacji w Anglii, kontakcie z żywym językiem i poczuciu wyobcowania. Tłumaczy dlaczego imigranci trzymają się razem, mówi o dumie z polskości i sentymencie do kraju, a także sposobach podtrzymania kontaktu z ojczyzną.

#anglia #wyzwania #asymilacja #łącznośćzkrajem #zderzeniekultur #miłość

Agnieszka Imbierowicz

obecnie mieszka w Holandii, do której przeprowadziła się na stałe ze względu na swojego partnera. Wcześniej przez dwa lata mieszkała w Anglii, jednocześnie studiując w Polsce. W wywiadzie opowiada o błędach jakie popełniła podczas pobytu w Anglii i trudnościach, z jakimi migranci spotykają się w codziennym życiu. O roli języka w kształtowaniu rzeczywistości i podtrzymywaniu polskiej tożsamości.

#anglia #holandia #reemigracja #język #wyzwania

Wywiad podzielony jest na cztery krótkie części, polecamy zapoznanie się z całością.

Błędy: Lekcja wiary w siebie

Kwestia języka: Pragnienie bycia zrozumianym

Trudności: Małe wielkie sprawdziany

Tożsamość: Mimo wszystko Polka

Agata Zgrzębska

do Stanów wyjechała z chęci doświadczenia swobody i niezależności, a zatrzymała ją tam miłość do Gdynianina poznanego w Chicago. Opowiada o trudnym doświadczeniu bycia nielegalną imigrantką, poszukiwaniu pracy i możliwości dokształcenia, a także próbach zalegalizowania pobytu i tęsknocie za Polakami.

#stanyzjednoczone #rozwój #tęsknota #wyzwania #rozdarcie #miłość #relacjemiędzypolakami #przypadek

Wyjazdy z rodziną

Agnieszka Kastelik

do Stanów wyjechała wraz z synkiem i mężem, którego korporacja wysłała na międzynarodowy kontrakt. Opowiada o organizacji wyjazdu przez firmę, życiu w wielkiej Ameryce, polskiej tożsamości i sentymencie do ojczyzny.

#stanyzjednoczone #zderzeniekultur #łącznośćzkrajem #tęsknota #kuchnia

Sergiusz Zgrzębski

najpierw do USA wyjechali jego babcia i ojciec, potem kilkukrotnie starał się o przyznanie mu wizy. W końcu w 1999 wyjechał tam po raz pierwszy, a po studiach w 2002 już na dłużej. Opowiada o pracy dziennikarza w Stanach, szoku kulturowym i podtrzymaniu relacji z mamą. Sam mówi, że zapracował na to, aby czuć się Amerykaninem – wybrał nową ojczyznę, ale wciąż kultywuje niektóre polskie tradycje.

#stanyzjednoczone #rozwój #wyzwania #zderzeniekultur #język #twórcy #łącznośćzkrajem #studia #relacjezpolakami

Wyjazdy z miłości do kraju

Karolina Figuła

wyjechała trochę z przypadku, a trochę z miłości. Opowiada o trudnościach na początku i stopniowej aklimatyzacji, podejściu Austriaków do relacji i poczuciu bycia Polką.

#austria #wyzwania #rozwój #język #zderzeniekultur #kuchnia #marzenia

Dorota Kozak

wspomina swój American Dream, mówi o roli starych przyjaźni w zaaklimatyzowaniu się w nowym miejscu i trudnych początkach. O tęsknocie, pamiątkach przywiezionych z Polski i polskiej odsłonie Chicago. Głośno podkreśla, że jest z Pcimia i tłumaczy co sprawia, że czuje się Polką.

#stanyzjednoczone #zderzeniekultur #wyzwania #patriotyzm #marzenia

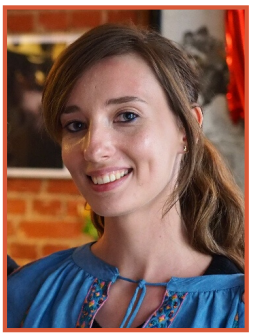

Katarzyna Jamila

opowiada o marzeniu, aby zamieszkać na południu, stopniowym narastaniu miłości do Maroka i budowaniu wiedzy o tym kraju. O turystycznych wyjazdach i staraniach, aby poznać kulturę i społeczność „od środka", o tym jak orient stał się jej częścią i trudnościach w procesie aklimatyzacji. O samotności, radzeniu sobie w nowym środowisku i życiu z dwiema tożsamościami – polską i marokańską.

#maroko #wyzwania #zderzeniekultur #język

Patryk Romanowski

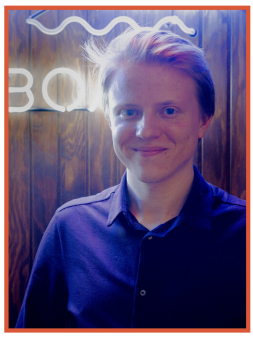

na przeprowadzkę do Japonii zdecydował się po urlopie spędzonym w Tokio. Zaproponował swojemu pracodawcy przejście na pracę zdalną i obecnie wykonuje pracę dla firmy, której siedziba jest w Polsce, przebywając w Japonii. W wywiadzie mówi o kulisach wyjazdu, pierwszym szoku, różnicach kulturowych i japońskich tradycjach.

#japonia #holandia #gry #różnicekulturowe #cyfrowinomadzi

Wywiad podzielony jest na części, szczególnie polecamy zapoznanie się z następującymi fragmentami:

Kulisy wyjazdu: Pojeździć po Japonii i pracować zdalnie; Co to był za dziwny pomysł?!

Różnice kulturowe: Japoński deszcz i prawa pracownicze; Różnice kulturowe i nauka języka

Tradycje: Ślub w tradycji shinto

Wyjazdy edukacyjne

Magdalena Szymańska

obecnie mieszka w Polsce. W 2004 roku wyjechała na roczne stypendium sportowe do Stanów Zjednoczonych, po powrocie zdecydowała się na wyjazd do Wielkiej Brytanii. W reportażu Magdaleny Świerczyńskiej-Dolot, który ukazał się w Radiu Gdańsk, opowiada o tym, dlaczego wyjechała z Polski i dlaczego wróciła, opisuje realia życia w Anglii, trudności z jakimi się spotkała, ale również pozytywne aspekty pobytu. Mówi o pracy i kontakcie z innymi imigrantami, tęsknocie za różnymi krajami i o tym, czym był dla niej patriotyzm na emigracji.

#stanyzjednoczone #rozwój #reemigracja

Jakub Onoszko

obecnie mieszka w Polsce. W 2007 roku wyemigrował do Anglii na studia, spędził również rok w Holandii i trzy tygodnie w Chinach. Opowiada o tym, dlaczego zdecydował się na emigrację, czego nauczył się w trakcie pobytu za granicą oraz czego nie udało mu się osiągnąć.

#anglia #studia #wyzwania #reemigracja

Wyjazdy wolontariackie

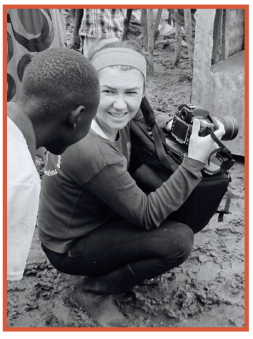

Jadwiga Figuła

najpierw w celach zarobkowych wyjechała do Stanów Zjednoczonych, potem zdecydowała się na wyjazd do Liberii. Zajmowała się fotografowaniem projektów i opracowaniem materiałów na potrzeby fundraisingu dla jednej z organizacji charytatywnych. Opowiada o kulisach wyjazdu, emigracji jako szansie na samorealizację oraz sposobach podtrzymania kontaktu z ojczyzną.

#stanyzjednoczone #liberia #sudanpołudniowy #rozwój #język #kuchnia #zderzeniekultur #przypadek #twórcy #studia

Wyjazdy z powołania i pasji

Joanna Hosaniak

w 2003 roku wyjechała do Korei Południowej. Absolwentka filologii Korei Południowej, aktywistka na rzecz praw człowieka w Korei Północnej. Honorowa mieszkanka Seulu, jest zastępczynią dyrektora Citizen's Alliance for North Korean Human Rights.W wywiadzie opowiada o kulisach wyjazdu, sytuacji społeczno-politycznej w Korei Północnej, różnicach kulturowych oraz sposobach podtrzymania kontaktu z Polską.

#koreapołudniowa #koreapółnocna #język #uchodźcy #zderzeniekultur

Wywiad podzielony jest na części, szczególnie polecamy zapoznanie się z następującymi fragmentami:

Kulisy wyjazdu: Muszę się przygotować do wyjazdu do Korei; Przeprowadzka

Różnice kulturowe: Nie ma ja, jesteśmy my; Kody kulturowe; Siła różnorodności

Kontakt z Polską: Dobry dystans

Jacek Piwowski

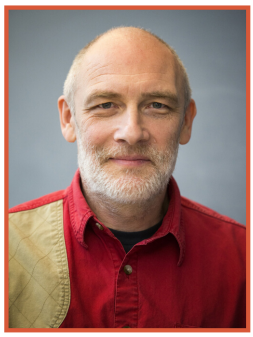

od 1995 roku mieszka na Alasce. Do Ameryki wyjechał w 1991 roku, aby wziąć udział w Święty Biegu Indian w Kanadzie. Po pobycie w indiańskim rezerwacie stwierdził, że chce tam pozostać. W wywiadzie opowiada o wielkiej pasji dla indiańskiej kultury i o tym, jak się ona zaczęła, o udziale w Świętych Biegach, pobycie w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, dylematach związanych z legalizacją pobytu, a także kontakcie z Polską.

#stanyzjednoczone #alaska #świętybieg #język #marzenia

Wywiad podzielony jest na części, szczególnie polecamy zapoznanie się z następującymi fragmentami:

Legalizacja pobytu i obywatelstwo: Życie w rezerwacie i decyzja o pozostaniu w Stanach; Chcę zaginąć jeszcze raz; Egzamin na obywatelstwo

Przejawy dyskryminacji: Nauka języka Czarnych Stóp

Kontakt z Polską, Polakami i Polonią: Listy na kasetach; Pierwsze spotkanie z Polakami; Polskie święta na Alasce

Polska z perspektywy emigranta: Obserwacje Polski

Wyjazdy z przypadku

Karolina Magier

obecnie mieszka w Polsce. W 2005 roku wyjechała do Stanów Zjednoczonych po wygraniu zielonej karty. Opowiada o sceptycznym nastawieniu do wyjazdu i o tym, co dała jej emigracja. Wspomina poruszający patriotyzm Amerykanów, tęsknotę za Polską oraz emocje związane z wyjazdem.

#stanyzjednoczone #reemigracja #tęsknota

Różne twarze polskości

Kasia Mecinski

urodziła się w Chicago. Jej rodzice wyemigrowali w poszukiwaniu pracy z Polski do Stanów Zjednoczonych w latach 80. Na studiach wyjechała na wymianę do Brazylii, później zaś przeprowadziła się do Japonii. W wywiadzie opowiada o historii emigracji rodziców, dorastaniu na przedmieściach Chicago, o swojej polsko-amerykańskiej tożsamości i przejawach dyskryminacji, których doświadczyła. Mówi również o wyjeździe do Brazylii i Japonii, różnicach kulturowych i o tym, jak język polski różni się na różnych kontynentach.

#stanyzjednoczone #chicago #brazylia #japonia #tożsamość #język #międzykulturowość

Wywiad podzielony jest na części, szczególnie polecamy zapoznanie się z następującymi fragmentami:

Tożsamość: American Something; Różne twarze polskości; Spór o polską tożsamość; Język polski; Zachowania pożyczone z wielu miejsc

Dyskryminacja: Różne twarze polskości; Spór o polską tożsamość

Język polski – różnice: Język polski

Karel Dolinski

pochodzi z Brazylii, do której jego pradziadkowie wyemigrowali z Galicji w 1910 r. Do Polski przyjechał po maturze na kurs języka polskiego i został na studia. Obecnie nie planuje wracać do ojczyzny.

#brazylia #poloniapołudniowoamerykańska #praca #język

Wywiad podzielony jest na części, szczególnie polecamy zapoznanie się z następującymi fragmentami:

Język polski: Język polski – co to jest w ogóle?; Gdzie ja jestem? Co ja zrobiłem?!; Wieża Babel

Początki życia w Polsce: Gdzie ja jestem? Co ja zrobiłem?!; Studia w Polsce

Różnice kulturowe: Brazylijczyk w Polsce

Podtrzymanie kontaktu z krajem: Brazylijczyk w Polsce

Poznawanie Polski i Polaków: Wieża Babel; Studia w Polsce

Polonia w Brazylii: Język polski – co to jest w ogóle?; Gdzie ja jestem? Co ja zrobiłem?!

Propozycje wykorzystania wywiadów z Archiwum Emigranta podczas lekcji

1. Na podstawie wybranych przez nauczyciela wywiadów, wypisz **powody wyjazdów Polaków za granicę**.

2. **Co to znaczy być Polakiem?**

   Przeczytaj, wysłuchaj lub obejrzyj wybrane wywiady z Archiwum Emigranta i zastanów się, **co znaczy polskość dla osób, które wyjechały**. W jaki sposób przedstawiciele Polonii podtrzymują kontakt z krajem i jak wygląda w ich wypadku patriotyzm? **Zaprezentuj to zagadnienie kolegom i koleżankom** w klasie – możesz to zrobić w formie plakatu, kolażu, a może kalamburów?

   Zastanówcie się wspólnie **czym jest współczesny patriotyzm** – jakie przyjmuje oblicza i czym się objawia w przypadku Polaków w kraju i poza krajem.

3. **Z jakimi problemami** stykają się emigranci i w jaki sposób sobie z nimi radzą? Jakie **emocje** towarzyszą im w trakcie pobytu w nowym kraju? Zastanów się czy sytuacja imigrantów w Polsce może wyglądać podobnie.

   Stwórz listę rzeczy, które możesz zrobić, aby **ułatwić aklimatyzację kolegom i koleżankom**, którzy przyjechali do Twojego miasta z innego kraju.

ZBIORY MUZEUM EMIGRACJI W GDYNI

Część kolekcji Muzeum Emigracji w Gdyni związanej ze współczesną emigracją Polaków

Poniżej prezentujemy część kolekcji Muzeum Emigracji w Gdyni związanej ze współczesnym życiem Polaków za granicą.

Zachęcamy do samodzielnego przeszukiwania bazy na stronie internetowej **Zbiorów Muzeum Emigracji w Gdyni**.

Tablica rejestracyjna, która została przekazana Muzeum w październiku 2018 r. przez pochodzącego z Gdyni ojca polskiego emigranta, absolwenta III LO w Gdyni. Tablica pochodzi z miasta Seattle (Washington, USA) i była używana na samochodzie marki Isuzu Rodeo. Był to pierwszy pojazd jaki polski emigrant zakupił w trakcie swojego pobytu w Ameryce, który trwa z przerwami od 1992 r.

Tablica rejestracyjna małżeństwa, które zamieszkało w Kalifornii i po latach wróciło do Polski. Po przejściu na emeryturę darczyńcy z powrotem wyjechali do Stanów Zjednoczonych, tym razem na Florydę.

Propozycje wykorzystania wywiadów z Archiwum Emigranta i zbiorów podczas lekcji

1. Emigranci wspominają w swoich relacjach o **pamiątkach, które przypominają im o Polsce** – zastanów się czy Ty wśród przedmiotów, które gromadzisz masz takie rzeczy, które chciałbyś/abyś wziąć ze sobą do innego kraju? Co to za przedmioty i dlaczego akurat one są dla Ciebie ważne? Co symbolizują? Przedyskutujcie ten temat w parach lub trójkach.

2. Jak myślisz, dlaczego imigranci z Polski zdecydowali się na użycie w swoich samochodach **tablic rejestracyjnych z napisem „Gdynia”**? Co w ten sposób manifestowali i z jakimi reakcjami mogli się stykać? Przedyskutujcie to w klasie.

MATERIAŁY DODATKOWE

Uchodźstwo

STRONA UCHODZCY.INFO

Strona uchodzcy.info powstała z myślą o **podnoszeniu świadomości społecznej na temat uchodźców w Polsce i Europie** poprzez upowszechnianie rzetelnej wiedzy i obalanie stereotypów. Jest również rodzajem **przewodnika po różnych formach zaangażowania i pomocy** – zawiera praktyczną wiedzę i najpotrzebniejsze narzędzia. Jej zadaniem jest zachęcanie i inspirowanie do działań na rzecz uchodźców w jak najszerszym zakresie – od walki z mową nienawiści, przez działania edukacyjne i medialne, po bezpośrednią pomoc potrzebującym. Powstała z inicjatywy nieformalnej grupy Chlebem i Solą oraz Fundacji Batorego.

Można na niej znaleźć informacje na temat sytuacji uchodźców w Polsce, krajów, z których do nas przybywają, a także podsumowanie badań stosunku Polaków do tej grupy. Znajdziemy tam historię uchodźczą Polaków, a także podsumowanie obecnej sytuacji i najpopularniejszych mitów nt. uchodźców w Polsce.

KRONIKA OSOBISTA. MIGRACYJNE HISTORIE Z PIERWSZEJ RĘKI – SPOTKANIA W MUZEUM EMIGRACJI W GDYNI

Uczniów szkół ponadpodstawowych zapraszamy do skorzystania z możliwości spotkania się z osobami z różnych krajów mieszkającymi w Polsce i poznania ich migracyjnych historii.

Jedną z takich osób jest **Khedi Alieva** – Czeczenka, uchodźczyni, członkini Rady Imigrantów i Imigrantek. Mieszka w Gdańsku od kilku lat. Uczestniczy w tworzeniu i wdrażaniu Modelu Integracji Imigrantów w obszarach edukacji i kultury. Twórczyni Domu Międzykulturowego – innowacyjnego projektu integracji imigrantów w Gdańsku. Lokalna aktywistka, założycielka i prezeska Fundacji Kobiety Wędrowne. Chce szerzyć wiedzę na temat kultury Czeczeni, islamu oraz sytuacji uchodźców w Polsce. - ***Spróbujmy nie dzielić społeczeństwa. Poznanie się prowadzi do porozumienia*** – przekonuje Khedi Alieva.

Zapraszamy do skorzystania ze spotkań, więcej informacji znajdą Państwo **na stronie internetowej muzeum**.

Cyfrowi nomadzi i ekspaci

Cyfrowi nomadzi to osoby, których praca pozwala na zdalne wykonywanie obowiązków i umożliwia zamieszkanie w dowolnych zakątkach świata.

Z kolei **ekspaci** to wysokiej klasy specjaliści, którzy wyemigrowali, aby wykonywać pracę za granicą, np. w międzynarodowych korporacjach.

PROJEKT BADAWCZY „E-MIGRACJA. POLSKA DIASPORA TECHNOLOGICZNA"

projekt e-migracja
polska diaspora technologiczna

Muzeum Emigracji w Gdyni we współpracy z fundacją PLUGin - Global Polish Innovation Diaspora zrealizowało **projekt badawczy „E-migracja. Polska diaspora technologiczna"** z udziałem **przedstawicieli polskiej diaspory zatrudnionych w nowoczesnych sektorach gospodarki**.

Badaniami objęto polskich emigrantów, osoby o polskich korzeniach oraz polskich transmigrantów, ekspatów czy też współczesnych nomadów, którzy pracują za granicą w barażach technologicznych, innowacyjnych, kreatywnych itp.

Raport z badań dostępny jest do pobrania na stronie muzeum.

POLSKI PRZEGLĄD MIGRACYJNY

W **5 numerze „Polskiego Przeglądu Migracyjnego"** – czasopisma wydawanego przez Muzeum Emigracji w Gdyni – ukazał się **artykuł Aleksandry Trapp** poświęcony współczesnym nomadom. Można go przeczytać na stronie internetowej muzeum, jak również bezpłatnie pobrać ze strony całość czasopisma.

ARCHIWUM EMIGRANTA

W zbiorach Archiwum Emigranta znajduje się wywiad z **Patrykiem Romanowskim**, który jest przykładem współczesnego cyfrowego nomady. Wyemigrował do Japonii, zdalnie wykonując pracę w polskiej firmie. Wywiad znajduje się tutaj.

HISTORIE WARTE — ARCHIWUM EMIGRANTA — ZACHODU I WSCHODU

PODCAST "STACJA EMIGRACJA"

Zagadnienie migracji specjalistów z branży architektonicznej poruszane jest w czwartym odcinku podcastu Muzeum Emigracji w Gdyni **„Podróże architektury”**, dostępnym w serwisie YouTube oraz Spotify.

Migracje klimatyczne

PODCAST "STACJA EMIGRACJA"

Zagadnienie migracji klimatycznych poruszane jest w pierwszym odcinku podcastu Muzeum Emigracji w Gdyni **„Migracje – jak o tym mówić?”**, dostępnym w serwisie YouTube oraz Spotify.

POLSKI PRZEGLĄD MIGRACYJNY

Migracje klimatyczne będą **tematem przewodnim 6 numeru „Polskiego Przeglądu Migracyjnego”**.

Emigracja z Polski

ISOLAND: ISLANDZKIE HISTORIE POLSKICH EMIGRANTÓW

Film dokumentalny o Polakach, którzy w różnych okresach życia i z różnych powodów **zdecydowali się na emigrację do Islandii**. Poznajemy ich historie, obawy i emocje, a także postrzeganie wyspy i Islandczyków. Mówią o tym, co dała im Islandia, gdzie mają swój dom i czy planują wrócić do Polski.

Film wygrał nagrodę **Grand Prix** na 10. Festiwalu Media Travel 2017 w Łodzi oraz **brązową EMIGRĘ** za najlepszy debiut na 5. Edycji Festiwalu EMIGRA, który odbył się w Berlinie, Kijowie, Warszawie, Chicago i Lwowie.

Jest dostępny bezpłatnie **na stronie twórcy**.

DANE STATYSTYCZNE

Fundacja Centrum Badań Opinii Społecznych udostępnia komunikaty z badań dotyczących zjawiska emigracji z Polski, poniżej kilka z nich:

2019 Wyjazdy Polaków do pracy za granicę

2018 Wyjazdy do pracy za granicę

2014 Poakcesyjne migracje Polaków

Mobilności edukacyjne

PROGRAMY KOMISJI EUROPEJSKIEJ - ERASMUS +

Unia Europejska wspiera możliwości wyjazdów edukacyjnych obywateli krajów członkowskich oraz partnerskich. Na stronie **Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji** poświęconej programowi Erasmus + można poznać możliwości programu w kontekście mobilności edukacyjnych. Są to m.in. szkolenia, wymiany młodzieżowe czy studenckie, a także wyjazdy wolontariackie. W całej Polsce zlokalizowane są **Regionalne Punkty Informacyjne** programu, mapa wraz z listą dostępna jest **na stronie**.

PROGRAMY KOMISJI EUROPEJSKIEJ - ERASMUS +

Wśród projektów dofinansowanych **ze środków Komisji Europejskiej** znajdziemy wyjazdy wolontariackie do krajów całego świata.

Jest to możliwe w ramach inicjatywy nazwanej **Europejskim Korpusem Solidarności**. Wolontariusze zagraniczni **przebywają również w Polsce**, a spotkania z nimi są bardzo często możliwe za pośrednictwem organizacji, które ich goszczą. Poniżej kontakty do kilku z nich:

Gdynia Centrum Współpracy Młodzieży

Gdańsk Stowarzyszenie „Morena”

Wrocław Stowarzyszenie TRATWA

Milicz Fundacja Mobilni Polacy

Warszawa Polska Fundacja im. Roberta Schumana

Michałowo Stowarzyszenie Międzynarodowej i Międzykulturowej Wymiany ANAWOJ

Poznań Stowarzyszenie „Jeden świat”

Imigracja do Polski

DANE STATYSTYCZNE

MIGRACJE.GOV.PL

W kontekście zjawiska imigracji do Polski, warto zajrzeć **na stronę prowadzoną przez Urząd ds. Cudzoziemców**, na której znajdziemy mapy i dane statystyczne dotyczące migracji w skali Polski oraz poszczególnych województw.

STOSUNEK POLAKÓW DO OBCOKRAJOWCÓW

W Polsce co jakiś czas realizowane są badania opinii publicznej dotyczące stosunku Polaków do obcokrajowców. W Internecie można znaleźć wiele opracowań, m.in. na stronie Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej. Zachęcamy do tego, aby zajrzeć do zbiorów fundacji, z których część jest bezpłatna.

Poniżej odnośniki do kilku z nich:

2017 Stosunek do przyjmowania uchodźców

2016 Stosunek Polaków do przyjmowania uchodźców

2015 Przybysze z bliska i z daleka, czyli o imigrantach w Polsce

DANE STATYSTYCZNE

Warto również zajrzeć na strony lokalnych organizacji pozarządowych i grup działających w obszarze wsparcia migrantów, m.in.:

Gdańsk Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek

Sopot Sopockie Centrum Integracji i Wsparcia Cudzoziemców

Warszawa Fundacja „Nasz Wybór"

Warszawa Fundacja Polskie Forum Migracyjne

Warszawa Fundacja Ocalenie

Łomża Fundacja Ocalenie

Lublin Stowarzyszenie Homo Faber

Kraków Stowarzyszenie INTERKULTURALNI PL

Wrocław NOMADA Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego

Wrocław Fundacja Ukraina

Poznań Migrant Info Point

MATERIAŁY FILMOWE

Narracje Migrantów
materiały wyprodukowane przez Fundację na rzecz Różnorodności Społecznej, z udziałem osób, które przyjechały do Polski z różnych krajów.

Warszawski Tygiel Kulturalny
cykl filmów zrealizowanych przez Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych "Windą w bok" z udziałem przedstawicieli różnych społeczności kulturowych mieszkających w Warszawie.

Koreanka
kanał Mi-jin – Koreanki mieszkającej od kilku lat w Polsce, która mówi w swoich filmach o różnicach kulturowych między Polską a Koreą.

Film o mniejszości wietnamskiej w Polsce
stworzony przez Kasię Mecinski z kanału Fifty na pół.

IMIGRACJA OSÓB POLSKIEGO POCHODZENIA - WILNIUKI

Bardzo specyficznym rodzajem imigracji jest przeprowadzenie się do Polski osoby polskiej narodowości, która wychowywała się za granicą. Przykładem takich osób są **wilniuki** – mieszkańcy Wilna polskiego pochodzenia.

STACJA ZMIANA

79. odcinek podcastu „Stacja Zmiana", dostępnego do odsłuchu na różnych platformach streamingowych, opowiada historię Any Matusevic, która w wieku siedemnastu lat przyjechała z Wilna do Polski. Bohaterka opowiada o **kształtowaniu się tożsamości i różnicach kulturowych**, a także o tym, jakie zmiany zaszły w jej życiu po zamieszkaniu w naszym kraju.

IMIGRACJA OSÓB POLSKIEGO POCHODZENIA - POTOMKOWIE EMIGRANTÓW

W zbiorach muzealnego Archiwum Emigranta znajdziemy wywiad z **Karelem Dolinskim**, którego pradziadkowie wyemigrowali z Galicji do Brazylii. Karel od kilku lat mieszka w Trójmieście i jest członkiem Rady Imigrantów i Imigrantek w Gdańsku.

Tolerancja i prawa człowieka

KRONIKA OSOBISTA. MIGRACYJNE HISTORIE Z PIERWSZEJ RĘKI – SPOTKANIA W MUZEUM EMIGRACJI W GDYNI

Uczniów szkół ponadpodstawowych zapraszamy do skorzystania z możliwości spotkania się z osobami z różnych krajów mieszkającymi w Polsce i poznania ich migracyjnych historii.

Jedną z taki osób jest **Majed Tinawi** – członek Rady Imigrantów i Imigrantek w Gdańsku, pracował w wielokulturowym środowisku w krajach takich jak Syria, Emiraty Arabskie, Wielka Brytania. Od rozpoczęcia kryzysu w jego ojczyźnie – Syrii - jego pasją jest promowanie praw człowieka. - *Wierzę, że edukacja jest najważniejszym narzędziem w walce z uprzedzeniami i dyskryminacją* – mówi Majed Tinawi. - *Marzę o świecie wolnym od społecznej niesprawiedliwości*. Spotkanie prowadzone jest w języku angielskim.

Zapraszamy do skorzystania ze spotkań, więcej informacji znajdą Państwo **na stronie internetowej muzeum**.

WARSZTATY ANTYDYSKRYMINACYJNE W MUZEUM EMIGRACJI W GDYNI

Uczniów klas IV-VI, VII-VII oraz szkół ponadpodstawowych zapraszamy do skorzystania z oferty **warsztatów antydyskryminacyjnych** prowadzonych w Muzeum Emigracji w Gdyni.

Program warsztatów **dostosowany jest do wieku uczestników** i porusza zagadnienia dotyczące **praw człowieka, zjawiska dyskryminacji i tworzenia świata bez nienawiści**.

Więcej informacji znajdą Państwo na **stronie muzeum**, w zakładkach dotyczących oferty edukacyjnej.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Zachęcamy do zapoznania się ze stronami organizacji pozarządowych zajmujących się zagadnieniem praw człowieka i przeciwdziałania nienawiści. Oto kilka z nich:

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży (prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę)

Amnesty International

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Fundacja na Rzecz Różnorodności Społecznej

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej

Kampania Przeciw Homofobii

mowanienawisci.info (prowadzona przez Fundację im. Stefana Batorego)

Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie

Wiele lokalnych organizacji również działa w zakresie wsparcia osób doświadczających dyskryminacji. W wielu miastach tworzone są **punkty wsparcia** (taki punkt prowadzi m.in. Stowarzyszenie Homo Faber z Lublina), w Gdańsku powstało **Gdańskie Centrum Równego Traktowania**.

ORGANY PAŃSTWOWE

Rzecznik Praw Obywatelskich	strona internetowa
Rzecznik Praw Dziecka	strona internetowa
Europejski Trybunał Praw Człowieka	strona internetowa

PUBLIKACJE

Praca z uczniem z doświadczeniem migracji w polskiej szkole. Rekomendacje z seminarium dla nauczycieli

Rekomendacje przygotowane przez **uczestników seminarium** „Uczeń z doświadczeniem migracji w polskiej szkole", zorganizowanego przez Muzeum Emigracji w Gdyni w listopadzie 2019 roku, dostępne do ściągnięcia **na stronie muzeum**.

Kampania Przeciw Homofobii
Przeciwdziałanie dyskryminacji w szkole i zapewnienie równego traktowania w edukacji – podsumowanie konferencji „Równa szkoła – szkoła bez dyskryminacji"

Biuro Edukacji Urzędu m.st. Warszawy, Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń
Praca z uczniem cudzoziemskim. Przewodnik dobrych praktyk dla dyrektorów, nauczycieli, pedagogów i psychologów

Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń
materiały edukacyjne

Rzecznik Praw Obywatelskich
Przeciw dyskryminacji. Poradnik RPO